

UPI broj: 01-037/24-1/2

Podgorica, 26.01.2024.godine

Na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17), postupajući po zahtjevu NVO "Akcija za socijalnu pravdu", adresa Pržine bb. 81412 Spuž, od 16.01.2024. godine, Ministarstvo energetike i rudarstva, donosi:

RJEŠENJE

- I. Usvaja se zahtjev NVO "Akcija za socijalnu pravdu", u dijelu dostavljanja traženih informacija, a kako slijedi:
  - kopije svih zapisnika sa sjednica radne grupe/radnih grupa za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore i dozvoljava se pristup ovoj informaciji.Odbija se zahtjev NVO "Akcija za socijalnu pravdu", u dijelu dostavljanja traženih informacija, a kako slijedi;
  - kopije presjeka stanja za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore.Odbija se zahtjev zahtjev NVO "Akcija za socijalnu pravdu", u dijelu dostavljanja traženih informacija, a kako slijedi;
  - kopije svih isplata članovima radne grupe/radnih grupa za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore.
- II. Pristup traženoj informaciji iz stava jedan dispozitiva ovog rješenja ostvariće se elektronskim putem, dostavom zapisnika sa sastanka radne grupe za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana, zajedno sa ovim Rješenjem, na email adrese podnosioca zahtjeva koje glase; info.asp.ngo@gmail.com i desk@aspmne.com.
- III. Podnosilac zahtjeva oslobođen je od troškova postupka.
- IV. Žalba na rješenje kojim se djelimično dozvoljava pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

Obrazloženje

NVO "Akcija za socijalnu pravdu", adresa Pržine bb, 81412 Spuž, dostavila je ovom Ministarstvu zahtjev za dostavljanje informacija od 16.01.2024. godine, zaveden pod br. UPI 01-037/24-1/1, kojim su tražene informacije bliže opisane u dispozitivu ovog rješenja.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, Ministarstvo energetike i rudarstva je utvrdilo da u dijelu traženih informacija, koje se odnose na zapisnike sa sjednica radne grupe/radnih grupa za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore posjeduje traženu informaciju odnosno dokumentaciju, te da se u istoj ne nalaze podaci čijim bi se objelodanjivanjem ugrozio neki od interesa iz člana 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, pa nalazi da zahtjev treba usvojiti kao osnovan, u skladu sa članom 13 i članom 21 stav 3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17).

Članom 2 stav 1 tačka 2 Uredbe o naknadi troškova za pristup informacijama ("Sl. list CG", br. 66/16,121/21) propisano je: da se Visina naknade troškova iz člana 1 ove Uredbe određuje za: 2) skeniranje informacije 0,20 €, po stranici; Takođe, članom 4 pomenute Uredbe propisano je da Organ vlasti može iz razloga ekonomičnosti i srazmjernosti, u cilju zaštite prava stranaka i javnog interesa, odlučiti da podnosiocu zahtjeva ne naplaćuje troškove postupka ukoliko isti ne prelaze iznos od 3,00 €. Budući da je ovaj organ u posjedu skenirane informacije, koja se

podnosiocu zahtjeva dostavlja elektronskim putem, preko e-maila, zajedno sa Rješenjem, isti je oslobođen od troškova postupka.

U dijelu zahtjeva za dostavljanje informacija kojim se traže kopije presjeka stanja za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore isti se odbija shodno stavu 1, član 29 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17), iz razloga što Rješenjem o obrazovanju radne grupe za praćenje i koordinaciju procesa izrade Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (br. 03/5-302/23-4828/1, od 26. jula 2023. godine) nije predviđeno da je zadatak radne grupe izrada presjeka stanja za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore, pa samim tim ovo Ministarstvo nije u posjedu traženog dokumenta, a stav 1, član 29 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17), propisuje sljedeće: "Organ vlasti odbiće zahtjev za pristup informaciji, 1) ako pristup informaciji zahtijeva ili podrazumijeva sačinjavanje nove informacije."

U dijelu zahtjeva za dostavljanje informacija NVO "Akcija za socijalnu pravdu" kojim se traže kopije svih isplata članovima radne grupe/radnih grupa za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore isti se odbija, s obzirom da Rješenjem o obrazovanju radne grupe za praćenje i koordinaciju procesa izrade Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (br. 03/5-302/23-4828/1, od 26. jula 2023. godine) nije predviđena naknada za rad članovima radne grupe, pa samim tim nije bilo osnova za isplate koje su tražene predmetnim zahtjevom, te Ministarstvo energetike i rudarstva nije u posjedu kopija svih isplata članovima radne grupe/radnih grupa za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Crne Gore.

Članom 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama. ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17), propisano je da žalba na rješenje kojim se dozvoljava pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

S obzirom da je podnosilac zahtjeva oslobođen troškova postupka, zapisnik sa sastanka radne grupe za izradu Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana će biti dostavljen zajedno sa ovim Rješenjem.

Cijeneći iznijeto odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja, može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, preko ovog organa ili neposredno Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Prof. dr Saša Mujović
MINISTAR

Finalizacija NECP-a za Crnu Goru – 1. sastanak Radne grupe

- Zapisnik sa sastanka -

Datum: 18. Decembar 2023, 11:30-14:30

Mjesto: Ministarstvo energetike i rudarstva i preko MS Teams-a

Ključni ciljevi sastanka:

- Predstavljanje članova Radne grupe (RG)
- Rekapitulacija NECP procesa uopšte i predstavljanje statusa aktivnosti
- Otvorena pitanja u vezi sa nacrtom NECP-a i kako ih adresirati
- Dogovor oko plana rada RG, vremenskog okvira za finalizaciju NECP-a i prioriternih narednih koraka

Moderator sastanka: Božidar Pavlović

1. PREDSTAVLJANJE I USVAJANJE AGENDE

- **Saša Mujović, Ministar energetike i rudarstva:**
  - Ministar Mujović je istakao da je NECP ključni strateški dokument u oblasti energetike. Ministar je zahvalio GIZ-u na podršci, kao i angažovanju Radne grupe na jednom od najvažnijih zadataka Vlade i iskazao svoju punu podršku za realizaciju planiranih aktivnosti;
  - Sastanci u Sekretarijatu Energetske zajednice (EZ) prošle sedmice još jednom su pokazali da je Sekretarijat pouzdan partner Crne Gore, te da je važno da Crna Gora nastavi da ispunjava preuzete obaveze, a jedna od ključnih je usvajanje NECP-a;
  - Što se tiče finalizacije NECP-a, Crna Gora ima obavezu da ga usvoji i dostavi Sekretarijatu EZ do kraja juna 2024. godine, a finalni nacrt dostavi do kraja marta;
  - Budući rad TE Pljevlja je jedno od ključnih pitanja za NECP - ugalj nema budućnost i potrebno je donijeti odluke sa jasnom vizijom o pravednoj tranziciji za region Pljevalja;
  - Postepeno ukidanje uglja mora uzeti u obzir društvene aspekte i ekonomiju – budući infrastrukturni projekti (npr. autoputevi, elektrane) će stvoriti potrebu za dodatnim zapošljavanjem, kompanijama i materijalima/robama;
  - Veliki broj projekata izgradnje solarnih elektrana koji su dobili urbanističko-tehničke uslove ne uzimaju u obzir razvoj kapaciteta elektroenergetske mreže – ovo mora biti riješeno na odgovarajući način;
  - Velik je broj izazova u razvoju važnih strateških infrastrukturnih projekata – potrebno je uspostaviti neophodan regulatorni mehanizam koji će omogućiti efikasnu realizaciju najvažnijih projekata;
  - Ideje za budući rad na NECP: projekti velikih hidroelektrana će obezbediti stabilno snabdijevanje; razvoj prenosnih i distributivnih kapaciteta u Crnoj Gori je od ključnog značaja; unapređenje energetske efikasnosti je prioritet; analizirati mogućnosti za e-mobilnost; analizirati mogućnosti za nove sisteme daljinskog grijanja (na primjer u Bijelom Polju, Žabljaku, Nikšiću); analizirati potencijale korišćenja biomase i geotermalni potencijal; mogućnosti za skladištenje toplotne energije (npr. u Beranama); mogućnosti za elektranu otpad na energiju u Glavnom gradu Podgorica itd.

- **Jasna Sekulović, GIZ**
  - Gđa Sekulović je dala informaciju o nastavku podrške GIZ-a Crnoj Gori za izradu NECP-a. U prethodnoj fazi podrške nacrt NECP-a je pripremljen i dostavljen Sekretarijatu EZ na komentare (maj 2022);
  - Pored podrške razvoju NECP, GIZ će takođe podržati izradu Strateške procjene uticaja za NECP (SEA).
- **Božidar Pavlović, moderator**
  - Gdin Pavlović je predstavio dnevni red i teme za diskusiju. Ključne tačke koje treba usaglasiti se odnose na vremenski okvir i organizaciju rada na finalizaciji NECP-a;
  - Usvojen je predloženi dnevni red (dat u Aneksu).

---

2. PREDSTAVLJANJE PROCESA IZRADE NECP-a U OKVIRU ENERGETSKE ZAJEDNICE

- **Anja Rosenberg, GIZ – Uloga NECP-a u upravljanju energijom i klimom (PPT dostupna)**
  - Zahtjevi za različitim procesima energetske i klimatskog planiranja i izvještavanja koji se odvijaju istovremeno,
  - Nacionalni energetske i klimatske plan ima za cilj da uskladi sve procese planiranja i izvještavanja i na taj način smanje opterećenje lokalne administracije,
  - 2 perspektive: Dugoročna strategija (2050 LTS): Šta želimo da ostvarimo dugoročno? Srednjoročno (NECP 2030): Kako da stignemo do tamo? Kako planiramo da postignemo dugoročni cilj? Koje među ciljeve predlažemo?
  - Pravni osnov za upravljanje energijom i klimom: Uredba o upravljanju (EU) 2018/1999 propisuje dugoročnu strategiju (do 2021), nacrt NECP (do 2023) i finalizovani NECP (do 2024) --> produženo za Crnu Goru
  - Struktura NECP-a:
    - Sekcija A – nacionalni plan: Uključujući nacionalne ciljeve i planirane politike i mjere za postizanje tih ciljeva.
    - Sekcija B – analitička osnova: Da li su predložene mjere pogodne za postizanje predloženih ciljeva?
    - Svako poglavlje plana mora da odražava pet dimenzija Energetske unije: dekarbonizacija, uključujući obnovljive izvori energije, energetska efikasnost, energetska sigurnost, unutrašnje tržište i istraživanje i inovacije i konkurentnost.
  - Energetske i klimatske ciljeve do 2030. godine: Crna Gora 2,42 Mt CO₂eq (bez LULUCF). Ovi ciljevi moraju biti reflektovani u NECP-u (Poglavlje 2),
  - Konsultativni proces: Neophodno je sprovesti javne i regionalne konsultacije čiji zaključci se moraju preslikati u NECP,
  - Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu (SEA) potrebno je izraditi zajedno sa nacrtom NECP-a, u iterativnom postupku,
  - NECP treba dostaviti Sekretarijatu EZ. Sekretarijat će procijeniti da li je NECP kompletan, koherentan i dosljedan. Takođe se ocjenjuje: Da li je u skladu sa ciljevima za 2030. godine koje je usvojio Ministarski savjet Energetske zajednice 2022? Da li je zasnovan na sektorskim strategijama i da li je usklađen sa njima? Da li je robusan i da li odražava finansijske potrebe? Da li su opisane sprovedene konsultacije (javne i regionalne)?
  - Dok je većina zemalja članica EZ dostavila svoje nacрте, Crna Gora još nije dostavila finalni nacrt NECP-a.
  - Plan treba da bude istovremeno i ambiciozan i izvodljiv/robustan.

3. PREGLED NECP-a, PROCES IZRADE NECP-a I PLAN RADA RADNE GRUPE

- **Susanne Geissler, GIZ ekspert – Pregled procesa izrade NECP i plan rada Radne grupe**
  - Trenutno stanje: prva verzija nacrtu NECP dostavljena Sekretarijatu energetske zajednice u cilju dobijanja nezvaničnih komentara, na koje je Ministarstvo dalo odgovore, ali ne u potpunosti. Očekuju se dodatni odgovori na određene komentare.
  - Otvorena pitanja koje je potrebno riješiti su predstavljena u formi tabele u excelu. Najvažnija su, kako slijedi:
    - Termoelektrana Pljevlja
    - Master plan gasifikacije
    - Revidovanje postojećih i izrada novih politika
    - Obrazac za prezentovanje politika i mjera → postojeći obrasci u prilogima aneksa sa politikama i mjerama. Potrebno je da radna grupa razmotri ovaj dokument.
    - Ciljevi koji se odnose na dimenziju energetska sigurnost i dimenziju energetska tržište.
  - Organizacioni aspekti - Koristiti obrazac preporučen od strane Energetske zajednice (mejl i onlajn sastanak).
  - Organizovanje narednih koraka:
    - Potrebna je saglasnost Ministarstva,
    - Vremenski raspored: Potrebno je poslati nacrt do kraja aprila. Raditi na dokumentu u decembru. Eksperti za modelovanje će rad početi krajem januara. S tim u vezi, potrebno je da se trenutno stanje, ciljevi, politike i mjere reviduju. Preporuke: Sastanci na mjesečnom nivou povodom napretka u izradi dokumenta. Neophodno održati najmanje jedan sastanak povodom finalnog nacrtu NECP.
    - Naredni koraci: Izrada ciljeva koji se odnose na dimenziju energetska sigurnost i dimenziju energetska tržište: Da li je ovdje potrebna podrška od strane međunarodnih organizacija?
    - Naredni koraci: Dodijeliti politike i mjere subjektima i izraditi nove politike i mjere. Predlog: Podijeliti poglavlje 3 po politikama i mjerama, na kraju procesa objediniti sve dokumente.
- **Diskusija:**
  - **Bozidar Pavlović, moderator:** *Imamo još dosta posla prije finalizacije ovog dokumenta. Predloženi pristup i vremenski rokovi, koje je Susanne predložila u prezentaciji, su prihvatljivi, ali najvažnije je da je sam proces dobro organizovan.*
  - **Anja Rosenberg** je napomenula da *Strateška procjena uticaja na životnu sredinu treba da bude dostavljeno zajedno sa nacrtom NECP.*
  - **Bozidar Pavlović, moderator:** *Zajedničko dostavljanje NECP i Strateške procjene uticaja predstavlja dodatni izazov za cjelokupan proces.*
  - **Ivan Mrvaljević, član radne grupe,** je ukazao na rok imajući u vidu činjenicu da je podrška od GIZ obezbijeđena do kraja juna. Takođe, NECP i Strateška procjena uticaja su dva odvojena dokumenta čija izrada treba da bude usklađena. Imajući u vidu da izbor članova tima za izradu Strateške procjene uticaja još uvijek nije potvrđen, da li je realno očekivati da strateška procjena uticaja bude završena do aprila i da se do tog roka sprovede i javna rasprava? Koliki je vremenski rok za sprovođenje javne rasprave?
  - **Susanne Geissler:** *Tim za izradu NECP je kompletiran, izuzev tima za modelovanje. Međutim, upravo je modelovanje izuzetno važno. Analizirali smo tri scenarija za Termoelektranu Pljevlja, a koji su uključeni u nacrt NECP. Međutim, potrebno je izabrati jedan scenario kao referentan u finalnoj verziji NECP.*

- **Ivan Mrvaljević**, član radne grupe: *Važno je nastaviti sa radom na više scenarija za postepeno gašenje Termoelektrane Pljevlja prije usvajanja finalnog scenarija. EPCG je spremna da pruži podršku u ovom dijelu kada je riječ o modelovanju.*
- **Jasna Sekulović**, GIZ: *Potrebno je inovirati sastav radne grupe za izradu Strateške procjene uticaja imajući u vidu kratke rokove za realizaciju svih aktivnosti.*
- **Azra Vuković**, članica radne grupe, je pitala da li može dobiti nacrt NECP. NVO Green Home je bila dio procesa izrade NECP u prethodnom periodu, ali nije dobila nacrt dokumenta koji je ranije poslat Sekretarijatu Energetske zajednice.
- **Brankica Cmijanovic**, članica radne grupe, je istakla važnost prekograničnih konsultacija za NECP i Stratešku procjenu uticaja..
- **Božidar Pavlović** je zamolio za pojašnjenje u vezi propisane procedure koja se odnosi na sprovođenje javne rasprave, kao i slanje nacrta NECP Sekretarijatu energetske zajednice..
- **Anja Rosenberg** je pojasnila da je potrebno da se javna rasprava sprovede prije nego što nacrt bude poslat Energetskoj zajednici. Rokovi su jako kratki. Kriterijumi za evaluaciju ne odnose se samo na to da li će NECP biti ambiciozan, već i da li će biti primjenjiv, a što podrazumijeva i da je dokument prošao proceduru javne rasprave.
- **Božidar Pavlović** je naglasio da je potrebno obaviti dodatne razgovore na temu rokova i u vezi procesa sprovođenja javne rasprave.
- **Aleksandar Perović**, član radne grupe, smatra da je potrebno da iskoristimo naše kapacitete u ovom procesu, a u cilju blagovremene diseminacije informacija ka javnosti. Postoje centri, mjesta gdje građani mogu da se informišu i na licu mjesta dobiju dodatne informacije, npr. Arhus centri. NVO Ozon i druge organizacije imaju svakodnevnu komunikaciju sa građanima. Predlog za održavanje javne rasprave: Članovi radne grupe mogu da organizuju posjetu kod nas, a mi možemo pozvati zainteresovane građane/subjekte. NECP treba da bude izrađen u skladu sa prostornim planom. Izgradnja budućih OIE, a naročito solarnih elektrana treba da bude rađena na organizovan način kako bi se zaštitila životna sredina.

4. OTVORENA PITANJA ZA DISKUSIJU

- **Zoran Miljanić**, GIZ ekspert – **Izveštaj o dosadašnjim konsultacijama, otvorenim pitanjima i preliminarnim zaključcima**
  - Prezentacija energetskeg bilansa i diversifikacije izvora energije, na strani proizvodnje i potrošnje
  - Izveštaj o dosadašnjim razgovorima i preliminarnim zaključcima, a koji se odnose na:
    - Master plan gasifikacije
    - Potencijalno napuštanje koncepta proizvodnje energije iz uglja
    - Termoelektrana Pljevlja
  - Predlog i diskusija o tome kako nastaviti dalje sa ovim temama
  - Identifikovanje tema koje je potrebno razmotriti u budućem periodu i u tom dijelu je potrebna povratna informacija od strane Radne grupe.

5. DISKUSIJA I NAREDNI KORACI

- **Aneta Kankaraš**, član RG: Nacionalni savjet za održivi razvoj radi na razvoju Mape puta za pravednu tranziciju koja se tiče i NECP-a. Nacrt Mape puta je skoro spreman i važno je njegovo usaglašavanje sa NECP-om. Nacionalni savjet za održivi razvoj je na raspolaganju za razmenu informacija i rezultata i pružanje bilo kakve podrške koja bi mogla biti korisna za finalizaciju NECP-a.
- **Božidar Pavlović, moderator:**
  - Izrada strategije za finalizaciju NECP-a je prilično izazovan zadatak, posebno imajući u vidu da prije dostavljanja konačnog nacrtu Sekretarijat EZ očekuje da se kompletira SEA i organizuje javna rasprava, Zbog toga su neophodne dodatne konsultacije za pripremu realnog vremenskog okvira koji će biti predstavljen RG na sljedećem sastanku u januaru 2024. godine,
  - Neophodno je nastaviti proces bilateralnih sastanaka sa zainteresovanim stranama i partnerima kako bi se adresirala otvorena pitanja i pripremio sljedeći sastanak RG,
  - Ministarstvo će organizovati platformu za razmenu kako bi članovi RG imali pristup posljednjoj verziji NECP-a i drugim materijalima,
  - Saradnja sa Radnom grupom za pravednu tranziciju je veoma važna. Spremnost da se podijele inputi i rezultati ovog projekta, ali i sa drugih projekata, npr. podrška Svjetske banke za modeliranje cijena ugljenika i nisko karbonski razvoj je ključna.
  - Sljedeći sastanak Radne grupe biće organizovan u drugoj polovini januara. Datum će biti naknadno utvrđen.
- **Borko Raičević**, Sekretarijat EZ: Imajući u vidu da je ministar naveo kraj marta kao rok dogovoren sa Sekretarijatom EZ za nacrt NECP-a, treba razmotriti mogućnost da se ovaj rok ispoštuje (npr. 1 mjesec za reviziju/objedinjavanje poglavlja može biti dovoljan, pošto nacrt NECP već postoji);
- **Lidija Šćepanović**, član RG: Agencija za zaštitu životne sredine radi na inventaru GHG za 2022. godinu koji će biti dostupan u junu 2024. godine. Agencija stoji na raspolaganju za podršku i razmenu informacija.